Oslo-modellen

Oversikt over innføring av modellen

Nr	Krav i Oslomodellen
1	**Krav om bruk av fast ansatte**
	Mange av dagens leverandører har få ansatte og leier i hovedsak inn ansatte fra bemanningsbyråer eller bruker flere ledd underleverandører. Vi ønsker å snu denne trenden. Oslo har derfor tatt inn en bestemmelse som sier at det i all hovedsak skal benyttes fast ansatte (i minst 80 % stilling) ved utførelse av oppdrag for Oslo kommune.
2	**Krav om tarifflønn mellom oppdrag**
	Selv om Oslo kommune ønsker at ansatte skal være fast ansatt når de utfører oppdrag for Oslo kommune, ser vi at det i enkelte tilfeller vil være behov for å benytte bemanningsforetak. En av utfordringene ved bruk av bemanningsforetak er at de ansatte ikke får lønn mellom oppdragene. Dette er veldig uforutsigbart lønnsmessig for de ansatte og har flere andre uheldige konsekvenser. Vi har derfor innført krav om at leverandøren skal sørge for at personell fra bemanningsforetak som leverandøren benytter til å oppfylle kontrakten med oppdragsgiver, har arbeidskontrakter som sikrer disse tarifflønn e.l. mellom etterfølgende oppdrag - enten oppdragene er for oppdragsgiver eller andre - så lenge kontraktsperioden mellom leverandøren og oppdragsgiver varer.
3	**Krav om faglærte håndverkere**
	Oslo kommune mener at økt fagkompetanse fremmer seriøsitet i arbeidslivet og sikrer bedre kvalitet på arbeidet. Vi skal derfor øke andelen håndverkere med fagbrev på våre kontrakter. Det vil bli stilt krav om at minimum 50 % av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsfagene skal utføres av fagarbeidere eller personer med dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning eller likeverdig utenlandsk fagutdanning. Det skal være fagarbeidere i alle relevante fag. (Inntil 10 % av kravet kan oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæringen og er oppmeldt, for første gang, etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5, eller etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land.)
4	**Lærlinger**

	Her vil vi nå kreve minimum 10 % lærlinger på kontraktene på områder med behov for lærlinger. Innslagspunktet for lærlingekravet vil være på 1,1 mill, dvs. statlig terskelverdi (for kommuner er innslagspunktet 1,75 mill) og 3 måneders kontraktsvarighet.
5	**Begrensning i antall ledd underleverandører**
	Vi har per i dag et krav om maks to ledd underleverandører i vertikal kjede. Vi ønsker å ha full oversikt over hvilke leverandører som opererer på kommunens kontrakter. Vi ønsker å stramme inn bruken av underleverandører ytterligere, og vil derfor stille krav til at det kun skal benyttes ett ledd underleverandører i vertikal kjede.
6	**Internkontroll, sikkerhet, helse og arbeidsmiljø**

	Deler av bestemmelsen har vi hatt før, men vi har nå satt inn språkkrav i bestemmelsen. Nøkkelpersoner i prosjektet skal forstå og kunne gjøre seg godt forstått på norsk. Manglende kommunikasjon og manglende evne til å forstå sikkerhetsinformasjon m.m. utgjør en sikkerhetsrisiko og kan hindre tilstrekkelig forståelse av oppdraget.
7	**Krav om HMS-kort fra første dag og system for elektronisk mannskapsoppfølging/HMSREG**
	Vi skal ha kontroll på hvem som arbeider på kommunens kontrakter. Vi vil derfor kreve at alle arbeidere registrerer seg inn i vårt nye elektroniske registreringssystem HMSREG/SELMA fra første dag på oppdraget. Ved å innføre et slikt system, kan vi på en langt bedre måte følge opp viktige seriøsitetskrav.
8	**Rett til innsyn i alle leverandørens forhold som har betydning for oppfyllelse av kontrakten**
	Leverandøren skal vederlagsfritt stille nødvendige ressurser og dokumentasjon til disposisjon for oppdragsgivers kontroll. Medvirknings og dokumentasjonsplikten omfatter også underleverandører.
	Følgende krav skal stilles i kommunens anskaffelseskontrakter uavhengig av bransje og kontraktens verdi:
9	**Lønns- og arbeidsvilkår**
	Denne bestemmelsen er ikke ny, men vi har foretatt en utvidelse av anvendelsesområdet. Ansatte skal ha lønns- og arbeidsforhold i tråd med allmenngjort eller landsdekkende tariffavtale. Der det ikke er allmenngjort eller landsdekkende tariff, skal det ses hen til lokale tariffavtaler eller tariffavtaler for lignende områder - og fastsettes lønn- og arbeidsvilkår som ikke er dårligere enn disse. Slik skal vi sikre at alle ansatte som arbeider for Oslo kommune får anstendig lønn og skikkelige arbeidsvilkår.
10	**Krav om betaling til bank**
	For å sikre økt sporbarhet i transaksjoner og motvirke svart økonomi vil vi kreve at all lønn m.m. skal betales til den enkeltes konto i bank.
11	**Forbud mot kontant betaling**

	For å motvirke svart økonomi og for å sikre sporbarhet i transaksjoner skal all betaling leverandører foretar for kjøp til Oslo kommune foretas med elektronisk betalingsmiddel. Leverandøren skal derfor f. eks ikke kunne kjøpe varer på Maxbo med kontanter.

Eigedomsavdelinga

Kravet er inkludert i våre kontraktsføresegner

Kravet er ikkje innførd.

Innføringa av kravet vil gjere at HFK (med HFK meinast og Bybanen Utbygging) sine leverandører vil ver
ikkje nyttar personane.

Både entreprisekontraktar og rammeavtaler har i mange tilfelle ein varighet på fleire år. Rammeavtale
omfatta av forsyningsforskrifta og ikkje anskaffingsforskrifta. Eigedomsavdelinga er omfatta av anskaff

I større entreprisar har HFK sine leverandørar ei rekke underleverandørar under seg. Det er i hovudsak
I entreprisane vert ulike artar fagarbeid utførd og avslutta til ulik tid gjennom heile kontrakten sin leve
gjeld for andre fag. I perioden etter gjennomførd oppdrag har ikkje leverandøren nokon naturlege kon
leverandøren. Innføringa av kravet vil krevje at HFK sine leverandørar nyttar ressursar til å gjennomfør
etter at oppdraget hjå HFK sin leverandør er ferdig.

Denne forpliktinga vil som tidligare sagt, kunne ha ei varigheit på fleire år. Det er ikkje uvanleg at lever
kontraktsarbeidet. Dette betyr i praksis at HFK sine leverandør må syte for oppfølging i lang tid, og ei s
kostnadar for både HFK sin leverandørar og ikkje minst HFK som kunde og byggherre. I dag inneber til
tilsette ikkje får etterfølgjande oppdrag. Kravet gjer at riskoen flyttast frå den tilsette til bemanningsb

Innføringa av kravet inneber samstundes at den einskilde tilsette skal kunne nytte brot på kravet til å
kontrollere bemanningsbyrå sin opptreande verkar det urimelig at det er HFK sin leverandør som vert
kravet i Oslomodellen er meint å ta vare på tilsette i bemmanningsbyrå som har samanhangande avta
grunnlaust undervegs i kontrakten. Kravet har ikkje tatt høgde for dei ekstraordinære typetilfellle som

Kravet er inkludert i våre kontraktsføresegner

Kravet er inkludert i våre kontraktsføresegner

Anskaffingsforskrifta sett i dag krav om at oppdragsgjevar ved bygg- og anleggskontraktar og reinhalds
Føresegnene blei innført i 2017 i samband med av ny anskaffingsforskrift. Føresegnene gjev moglegheі
særnorsk og var ikkje ein del av EU-direktivet som låg til grunn for store delar av den nye anskaffingsfo

Fleire advokatar har teke til orde for at det er usikkert om føresegnene er i samsvar med Noregs forplik
domstolen har i minst to saker konkludert med brot på EU-retten som følgje av at oppdragsgjevar har s

I den første saka, C-406/14, hadde oppdragsgjevar stilt krav om at minst 25 % av arbeidet skulle utføra
skal avgrense fri bevegelse av tenesteytingar. men garantere effektiv konkurranse. Generaladvokaten v
på potensielle tilbydarar ved inngåinga av offentlege kontraktar.

I den andre saka, C-298/15, hadde litauiske myndigheter fastsatt ei føresegn i lov om at entreprenøren
myndigheier hadde dårlege erfaringar frå store entreprisar kor store delar av arbeidet blir gjennomførd
som ikkje kunne fråvikast, var føresegna i strid med EU sitt anskaffingsdirektiv.

Sakene over gjev ikkje nokon løysning på spørsmålet om føresegnene i den norske anskaffingsforskrifta
ha eitt ledd underleverandører i kjede under seg, og gjev berre moglegheit for å fråvike kravet dersom
kontraktarbeidet. Føresegnene i Oslomodellen er langt strengare enn krava i den norske anskaffingsfor
anskaffingsdirektiv er det større grunn til å tru at Oslomodellen sine føresegner knytt til kor mange led

For korkje Eigedomsavdelinga eller Bybanen Utbygging vil det vere mogleg å innføre kravet utan at eini
entreprisekontraktar med ein hovudleverandør som er ansvarlig for arbeida og som har fleire underlev
HMS og sikkerheit på byggjeplassane. Begge einingar har kontraktar som stiller strenge krav til oppfølg

Om det berre kan nyttast eit ledd underleverandørar i kjede under hovudleverandøren, vil dette gjere
total og generalentreprisar som nyttast i dag. Endringa vil mellom anna gjere at einangane sjølv vil ver
totalentreprenøren. Dette vil krevje ei betydeleg auking i personell hjå begge einingane.

Kravet er inkludert i våre kontraktsføresegner
Kravet er inkludert i våre kontraktsføresegner
Kravet er inkludert i våre kontraktsføresegner
Kravet er inkludert i våre kontraktsføresegner
Kravet er inkludert i våre kontraktsbestemmingar

Kravet er inkludert i våre kontraktsbestemmingar

Bybanen utbygging

Kravet er inkludert i våre kontraktsføresegner

re ansvarleg for å følgje opp at personell frå bemanningsbyrå får tariffløn i periodar kor leverandørane

ne Bybanen Utbygging inngår kan ha ei varighet på opp til 8 år. Dette skuldast at Bybanen Utbygging er
ingsforskrifta og kan ikkje inngå rammeavtaler som har ei varighet som er lenger enn 4 år.

desse som leier inn personar frå bemanningsbyrå, ikkje total- eller generalentreprenøren.
tid. Både grunnarbeidet og betongarbeidet vert ofte avslutta tidlig i kontrakten sin levetid. Det same
ntrollmoglegheiter ovanfor bemanningsbyrået eller den tilsette som har vore nytta i verksemda til
e kontrollar for å sjå til at ikkje arbeidskontraktane hjå personane i bemanningsbyrået ikkje vert endra

andørane sitt behov for innleie av personell i entreprisar ofte skjer i starten og ved ferdigstilling av
lik ordning vil difor klart vere kostnadsdrivande for HFK. Kravet vil og kunne medføre langt høgare
etting i eit bemanningsbyrå at det er den einskilde tilsette som ber riskoen for manglande løn, om den
rået. Riskoen vil truleg vidareførast til HFK som kunde, og vil difor vere kostnadsdrivande.

krevje erstatning frå HFK sine leverandører. Sett i samanheng med at leverandøren vanskelig skal kunne
skadelidande, og ikkje bemanningsbyrået som har gjort kontraktsbrotet. Vidare kan det synast at dette
er med oppdragsgjevar, så som reingjeringsavtalar. Kravet er meint å verne den tilsette mot å bli bytta ut
oppstår i en rammeavtale med avsluttande oppdrag i kontraktstida og ved entreprisekontraktar.

Kravet er inkludert i våre kontraktsføresegner

Kravet er inkludert i våre kontraktsføresegner

kontraktar skal krevje at leverandøren maksimalt har to ledd underleverandører i kjede under seg.
it for å godta fleire ledd om naudsynt for å skape tilstrekkeleg konkurranse. Føresegna er samstundes
rskrifta.

ktingar etter EØS-avtalen, særleg gjeld dette krava til fri flyt av tenester og etableringsfridomen. EU-
stilt for strenge krav til korleis leverandøren kan organisere si verksemd.

st av leverandøren sine eigne ressursar. Generaladvokaten uttalte i saka at anskaffingsdirektivet ikkje
visar vidare til at bruk av underentreprisar bidreg til å oppnå direktivet sine målsettingar ved å auke talet

sjølv måtte utføre hovudandelen av entreprisa sjølv. Bakgrunnen forføresegna var at litauiske
d av underentreprenørar. EU-domstolen konkluderte i saka med at sidan føresegna var ein generell regel

a er i strid med EU sitt anskaffingsdirektiv. Oslomodellen stiller krav om at leverandøren maksimalt kan
det føreligg spesielle hendingar som gjer at det er naudsynt med fleire ledd for å ferdigstille
rskrifta. Om det er usemje om føresegnene i anskaffelsesforskriften er i strid med EU sitt
dd underleverandører kan vere i strid med EU sitt anskaffingsdirektiv.

ingane samstundes tilførast ytterligare personell. Både Eigedomsavdelinga og Bybanen Utbygging inngår
verandørar i fleire ledd under seg. Modellen er valt av begge einingar for å ha klare ansvarslinjer knytt til
ging og registrering av kven som er til stades på byggjeplassen til ei kvar tid.

at begge einingar må endre sine kontraktstrategiar til å kun nytte delte utførelsesentreprisar, og framfor
e ansvarlig for å følgje opp alle dei leverandørane som i dag er underleverandører til general eller

Kravet er innførd med naudsynte tilpassingar.

Bybanen utbygging sine prosjekt rettar seg ofte til ein utanlandsk marknad. Bybanen utbygging har kontraktar med både norske og utanlandske entreprenørar, og har både norsk og engelskspråklege kontraktar. I entreprisekontraktane er det stilt krav om at entreprenørane skal vektleggje språkforståing ved planlegging av arbeidet. Entreprenøren er ansvarleg for omsetjing, språkopplæring, og bruk av tolk. Det er krav om at alle sikkerheitsinstruksar og rutinar skal finnast på eit språk dei tilsette forstår.

For fleire av fagområda kor Bybanen Utbygging etterspør leverandørar, er det ein svært begrensa om ikkje fråverande marknad i Norge. Kontraktane må difor tilpassast ein internasjonal marknad, samstundes som kontraktane og må innehalde føresegner som sikrar ein trygg og sikker utføring av arbeidet.

Bybanen Utbygging har kontraktar med entreprenørar frå mellom anna Østerrike, Tyskland og Portugal.

I tillegg vil fleire av våre tilsette som følgjer opp dei utanlandske entreprenørane ikkje oppfylle dette kravet.

Kravet er innførd med naudsynte tilpassingar.

Bybanen Utbygging har ei rekke utanlandske leverandørar, og det er ikkje mogleg for dei utanlandske arbeidstakarane å søkje om HMS-kort frå sitt heimland, dette må gjerast i Noreg. Behandlingstida for å få HMS-kort er ein månad.

Bybanen Utbygging aksepterer difor kopi av søknad om HMS-kort i ventetida på ein månad. Anskaffingsregelverket tillèt ikkje at utanlandske leverandørar blir gjevne andre kontraktsføresegner enn dei norske, og det kan difor heller ikkje stillast strangare krav til norske arbeidstakarar.

Kravet er inkludert i våre kontraktsføresegner

Kravet er inkludert i våre kontraktsføresegner

Kravet er inkludert i våre kontraktsføresegner

Kravet er inkludert i våre kontraktsføresegner

Innkjøpsseksjonen

Vi har inkludert kravet i vår standardkontrakt på tenester.

Vi har inkludert kravet i vår standardkontrakt på tenester.

Vi har ikkje inkludert kravet i vår standardkontrakt på teneste. Innkjøpsseksjonen gjennomfører i liten eller ingen grad konkurranse innan bygg- og anleggsfag.

Vi har inkludert kravet i vår standardkontrakt på tenester
Vi har inkludert kravet i vår standardkontrakt på tenester.

Vi har ikkje inkludert kravet i vår standardkontrakt på teneste. Innkjøpsseksjone gjennomfører i liten eller ingen grad konkurranse innan bygg- og anleggsfag.
Vi har inkludert kravet i vår standardkontrakt på tenester.
Vi har inkludert kravet i vår standardkontrakt på tenester.
Vi har inkludert kravet i vår standardkontrakt på tenester.
Vi har inkludert kravet i vår standardkontrakt på både vare og tenester.

Vi har inkludert kravet i vår standardkontrakt på både vare og tenester.

Skyss

Vil bli innført i nye kontraktar
Ikkje innført. Kan ikkje sjå at denne er relevant for våre transportkontraktar.
Bygg- og anleggsfaga inngår ikkje i våre kontraktar. Dermed ikkje aktuell.

Legg til grunn 2% i busskontraktar. Det er i dialogmøter med marknaden signalisert at krav utover dette vil være svært utfordande å oppfylle.
Vi har krav om at bruk av underleverandørar skal godkjennast av oppdragsgjevar.

Vi har språkkrav retta mot alle sjåførane i transportkontraktane våre

Gjeld bygg- og anlegg. Ikkje relevant.

Er oppfylt

Er oppfylt

Vil bli innført i nye kontraktar

Vil bli innført i nye kontraktar